

Η Οικουμενικότητα της Ορθοδοξίας (Σεβασμ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιεροθέος Βλάχος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Ιανουαρίου 24, 2006

Τώρα που οι σχέσεις της Εκκλησίας της Ελλάδος με το Οικουμενικό Πατριαρχείο αποκαταστάθηκαν, είναι ευκολότερο να δει κανείς κάποιες παραμέτρους της κρίσης. Προς αυτή την κατεύθυνση βοηθά η συνέντευξη του Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου & Αγίου Βλασίου Ιεροθέου στον δημοσιογράφο της Εφημερίδας «Εμπρός» Παναγιώτη Τσούμα.

Η κρίση στις σχέσεις της Εκκλησίας της Ελλάδος με το Οικουμενικό Πατριαρχείο κυριάρχησε στην επικαιρότητα τον τελευταίο καιρό, καί, όπως είναι παρατηρημένο, στην ενημέρωση επικράτησε μάλλον η επιφάνεια των γεγονότων, αρκετές μάλιστα φορές παραποιημένη.

Ο Σεβ. Μητροπολίτης μας ασχολήθηκε με το εκκλησιαστικό αυτό ζήτημα, συμμετείχε σε σχετική Επιτροπή της Ιεράς Συνόδου και συνέγραψε δύο βιβλία για τις σχέσεις Οικουμενικού Πατριαρχείου και Εκκλησίας της Ελλάδος.

Η συνέντευξη που παραχώρησε στον δημοσιογράφο της τοπικής εφημερίδος “Εμπρός” κ. Παναγιώτη Τσούμα είναι ενημερωτική και συγχρόνως αναλυτική.

1. Ερώτηση: Ποιές είναι οι εντυπώσεις σας από τις συζητήσεις που έγιναν αυτήν την εποχή στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσεως για την κρίση μεταξύ των δύο

Εκκλησιών;

Απάντηση: Τις περισσότερες φορές αισθάνθηκα βαθειά θλίψη. Φαινόταν καθαρά η άγνοια μερικών για τα θέματα αυτά, η αποσπασματική θεώρηση που είχαν, η συνειδητή ή ασυνείδητη προσπάθεια παραπληροφόρησης.

Για παράδειγμα να αναφέρω ότι μου έκανε τεράστια εντύπωση ότι ακόμη και νομικοί έγραψαν ότι η Ελληνική Πολιτεία υπήγαγε διοικητικώς τις Μητροπόλεις των λεγομένων Νέων Χωρών στην Εκκλησία της Ελλάδος με τον νόμο 3615 του 1928 που προηγήθηκε της Πατριαρχικής Πράξεως, η οποία εξεδόθη αργότερα τον Σεπτέμβριο του 1928, αφήνοντας να εννοηθή ότι είναι ισχυρότερος ο νόμος της Πολιτείας από την Πατριαρχική Πράξη. Ενώ αγνοούν ότι τόσο από τα Πρακτικά της Συνόδου του Πατριαρχείου του Ιανουαρίου 1928 που δημοσιεύθηκαν, όσο και από την εισηγητική έκθεση στην Βουλή προκειμένου να ψηφισθή ο νόμος, φαίνεται καθαρά ότι, πριν την ψήφιση του Νόμου, υπήρξε συμφωνία μεταξύ Οικουμενικού Πατριαρχείου και Ελληνικής Πολιτείας, η δε Ελληνική Πολιτεία, προκειμένου να εκδώση τον νόμο, είχε υπ' όψη της αποσταλέν Σχέδιο Πατριαρχικής Πράξεως. Το ότι δεν συμπεριλήφθησαν όλοι οι όροι του Σχεδίου Πράξεως στον Νόμο, αυτό δεν είναι σοβαρό πρόβλημα, αφού ο κυρωτικός νόμος δεν είναι απαραίτητο να επαναλαμβάνη πλήρως την κυρουμένη διεθνή Πράξη, όπως σημειώνει ο Καθηγητής Κωνσταντίνος Βαβούσκος. Επίσης, στον μεταγενέστερο Νόμο 5438 της 17^{ης} Αυγούστου 1932 (Καταστατικός Χάρτης) μνημονεύεται ρητώς ότι η διοίκηση των Μητροπόλεων αυτών γίνεται σύμφωνα με τον νόμο 3615, αλλά και σύμφωνα με την Πατριαρχική Πράξη του 1928.

Όμως τελικά το πρόβλημα που ανέκυψε δεν είναι νομικό, αλλά καθαρά εκκλησιολογικό, επειδή η ευχαριστιακή συγκρότηση της Εκκλησίας δεν γίνεται με τους νόμους της Πολιτείας, αλλά από το Άγιον Πνεύμα, δια των δογμάτων και των ιερών Κανόνων, και γι' αυτό τα νομικά επιχειρήματα είναι ανεπαρκή.

Επίσης, μου έκανε αλγεινή εντύπωση η αδιακρισία μερικών, ο φανατισμός τους και ο απόλυτος τρόπος με τον οποίο μιλούσαν και αντέκρουαν τις απόψεις των άλλων. Δεν διαλέγονται με αυτόν τον τρόπο Κληρικοί και γενικά άνθρωποι της Εκκλησίας.

Ακόμη κακή εντύπωση μου έκαναν οι δημοσκοπήσεις για το θέμα αυτό και τα ποσοστά που δίνονταν στον Πατριάρχη και τον Αρχιεπίσκοπο. Κατ' αρχάς σε κανονικά θέματα δεν έχουν θέση οι δημοσκοπήσεις. Μπορείτε να φαντασθήτε το να γίνονται δημοσκοπήσεις για δογματικά και κανονικά ζητήματα; Έπειτα τα ερωτήματα που έθεταν για το ποιός έχει δίκαιο ή άδικο ήταν κενά περιεχομένου. Και αυτό γιατί, όπως είπε κάποιος, αν ετίθετο πρώτα το ερώτημα: “Έχετε διαβάσει την Πατριαρχική Πράξη του 1928 και τον Καταστατικό Χάρτη;”, τότε θα διαπιστωνόταν ότι το 99% των ανθρώπων, ακόμη δε και των Κληρικών, δεν είχε διαβάσει τα κείμενα αυτά, οπότε δεν είχε νόημα η ερώτηση για το ποιός έχει δίκαιο.

2. Ερώτηση: Σεβασμιώτατε, στο βιβλίο σας “Εκκλησιαστικοί Αναβαθμοί” και στο κεφάλαιο “Η πόλις εάλω αλλά ζή” εκφράζετε την άποψη ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης είναι ο μόνος θεσμός που εξακολουθεί να εκφράζει το οικουμενικό πνεύμα της ρωμηοσύνης. Πιστεύετε ότι η Εκκλησία της Ελλάδος υπό την νυν ηγεσία της ασπάζεται αυτή την άποψη;

Απάντηση: Πάντοτε πίστευα και το έχω δημοσιοποιήσει σε διάφορα κείμενά μου, κυρίως στα δύο βιβλία που έγραψα για την σχέση μεταξύ του Οικουμενικού Πατριαρχείου και της Εκκλησίας της Ελλάδος, ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο εκφράζει την οικουμενικότητα του ελληνισμού και την οικουμενικότητα της Ορθοδοξίας. Είναι το τελευταίο απομεινάρι της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, του λεγομένου Βυζαντίου. Είναι γνωστή η έκφραση ότι η Εκκλησία, με πρωτεύοντα ρόλο το Οικουμενικό Πατριαρχείο, αποδείχθηκε το “Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο” όπως είπε ο μεγάλος Ρουμάνος ιστορικός Γιόρκα. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο είναι ένας ακοίμητος οφθαλμός της οικουμενικής Ορθοδοξίας, το συντονιστικό κέντρο των Ορθοδόξων Εκκλησιών, οι δε Μητροπόλεις του επεκτείνονται από την Κορέα μέχρι την Αμερική. Γι' αυτό λυπάμαι πολύ όταν γίνεται λόγος για “Τούρκο Πατριάρχη”, γιατί όσοι το λένε αυτό διαπνέονται από μια εθνικιστική νοοτροπία ή τουλάχιστον ομιλούν αδιάκριτα. Πιστεύω ότι η ηγεσία της Εκκλησίας της Ελλάδος που είναι η Ιεραρχία, εκτιμά την σπουδαιότητα του θεσμού του Οικουμενικού Πατριαρχείου, χωρίς να αποκλείονται και οι εξαιρέσεις, από άγνοια ή άλλα αίτια που είναι ελλαδοκεντρικά.

3. Ερώτηση: Η κρίση που ξέσπασε τελευταία, με αφορμή κυρίως την εκλογή νέου Μητροπολίτη στην Θεσσαλονίκη, φαίνεται να είναι μόνο η κορυφή του παγόβουνου. Ακούγεται ότι η Εκκλησία της Ελλάδος προωθεί σχέδιο αναβάθμισής της σε Πατριαρχείο του απανταχού Ελληνισμού; Αν αυτό έχει βάση, πού οδηγούμαστε;

Απάντηση: Χαίρομαι γιατί έχετε αντιληφθή ότι η Μητρόπολη της Θεσσαλονίκης ήταν απλώς η αφορμή και το παγόβουνο που φαίνεται. Τα αίτια είναι άλλα και βαθύτερα. Πιστεύω ότι το πρόβλημα δεν είναι νομικό, αλλά βαθύτατα εκκλησιολογικό. Γράφηκε στα Μ.Μ.Ε. ότι παρατηρούνται διάφορες επιδιώξεις για αναβάθμιση της Εκκλησίας της Ελλάδος σε Πατριαρχείο ολοκλήρου του ελληνισμού. Εκείνο που γνωρίζω είναι ότι τέτοιες αντιλήψεις καλλιεργήθηκαν στην εποχή της δικτατορίας των συνταγματαρχών, που και τότε δημιουργήθηκε μεγάλη κρίση στις σχέσεις μεταξύ Οικουμενικού Πατριαρχείου και Εκκλησίας της Ελλάδος, με συνέπεια την πτώση του τότε Αρχιεπισκόπου Ιερωνύμου. Επίσης, και σήμερα μερικοί πολιτικοί άνδρες, όπως λέγεται, διακατέχονται από μερικές τέτοιες τάσεις μεγαλοϊδεατισμού, με άλλη βέβαια μορφή. Σύμφωνα με αυτές πρέπει κατ' αρχάς να γίνη ενοποίηση του κρατικού με τον εκκλησιαστικό χώρο στην Ελλάδα και στην συνέχεια να ακολουθήση η προσάρτιση των ελληνικών Εκκλησιών της διασποράς στην Εκκλησία της Ελλάδος, με την απόσπασή τους από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Έτσι, κατ' αυτούς, η Αθήνα θα γίνη το κέντρο του Ελληνισμού. Μια αρχή και ένα πρώτο πείραμα προς την κατεύθυνση αυτή είναι η συγκρότηση του "Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού" (ΣΑΕ).

Πρόκειται για επικίνδυνες θεωρίες και απόψεις, διότι χρησιμοποιείται η Εκκλησία για πολιτικούς και εθνικούς σκοπούς. Δεν νομίζω ότι τέτοιες ιδέες καλλιεργούνται από την Εκκλησία της Ελλάδος, ενώ ο Αρχιεπίσκοπος το αρνήθηκε αυτό. Όμως τέτοιες επικίνδυνες ιδέες υποθάλπονται από μερικούς πολιτικούς και εκκλησιαστικούς κύκλους, οι οποίοι τελικά πέφτουν στην παγίδα του εθνικισμού, είτε του πανσλαβιστικού, είτε του παναραβικού εθνικισμού, καθώς επίσης δίνουν επιχειρήματα στην λεγόμενη "Σκοπιανική Εκκλησία". Και οι Σκοπιανοί ισχυρίζονται, ότι αφού δημιουργήθηκε Σκοπιανικό Κράτος, γιατί να μη έχουν και αυτοί την δική τους ανεξάρτητη "Μακεδονική" Εκκλησία, στην οποία θα συμπεριλαμβάνονται και οι "Μακεδόνες" της Αυστραλίας και των άλλων μερών του κόσμου. Γι' αυτό θεωρώ ότι η ύπαρξη του Οικουμενικού Πατριαρχείου, μεταξύ των άλλων, απομονώνει κάθε εθνοφυλετική τάση, αποφεύγοντας τον κίνδυνο που προέρχεται από αυτές και γι' αυτό πρέπει να το στηρίζουμε.

4. Ερώτηση: Τελικά, Σεβασμιώτατε, μήπως οι διαφορές μεταξύ Οικουμενικού Πατριαρχείου και Εκκλησίας της Ελλάδος δεν οφείλονται σε διαφορετικές ερμηνείες του υφισταμένου κανονικού και νομικού πλαισίου, αλλά σε προσωπικές φιλοδοξίες κυρίως;

Απάντηση: Η Εκκλησία είναι ένα πνευματικό Νοσοκομείο που θεραπεύει την πνευματική ασθένεια των ανθρώπων. Έτσι μέσα στην Εκκλησία υπάρχουν θεραπευθέντες, που είναι οι άγιοι, θεραπευόμενοι που είναι όσοι αγωνίζονται να θεραπευτούν, και αθεράπευτοι όσοι δεν θέλουν να θεραπευτούν. Είναι δε φυσικό να υπάρχει αυτή η διάκριση, γιατί αυτό συνδέεται με την προσωπική ελευθερία, και έτσι υπάρχουν άνθρωποι, Κληρικοί και λαϊκοί, με διάφορα πάθη μέσα στην Εκκλησία.

Γεγονός όμως είναι ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση έγιναν άστοχες κινήσεις και προτάσεις από Αρχιερείς που πυροδότησαν την κατάσταση. Το πρόβλημα ξεκίνησε από το 1998 όταν ένας Αρχιερέυς πρότεινε στην Ιεραρχία να μνημονεύεται ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών από τους λειτουργούντας Αρχιερείς, ενώ τώρα μνημονεύεται η Ιερά Σύνοδος, επειδή το σύστημα διοικήσεως της Εκκλησίας μας είναι Συνοδικό. Στην συνέχεια, άλλος Αρχιερέυς έκανε σχετική εισήγηση στην Ιεραρχία να μνημονεύεται ο Αρχιεπίσκοπος ακόμη και στις Επαρχίες της Βορείου Ελλάδος, των οποίων οι Αρχιερείς μνημονεύουν τον Οικουμενικό Πατριάρχη, καθώς επίσης και άλλοι Αρχιερείς το εφήρμοσαν στην πράξη, για προσωπικούς τους λόγους. Όμως το Πατριαρχείο αντέδρασε τότε για πρώτη φορά, με αποστολή Πατριαρχικού Γράμματος, γιατί κάτι τέτοιο θα ανέτρεπε το εκκλησιαστικό θεσμικό σύστημα διοικήσεως της Εκκλησίας της Ελλάδος και από εκεί άρχισε η κρίση στις σχέσεις μεταξύ των δύο Εκκλησιών. Ημουν μέλος της σχετικής Συνοδικής Επιτροπής και γνωρίζω όλες τις λεπτομέρειες για το πώς άρχισε η κρίση μεταξύ των δύο Εκκλησιών.

5. Ερώτηση: Έχει συνειδητοποιήσει, νομίζετε, η ηγεσία της Εκκλησίας της Ελλάδος

τί θα σήμαινε για τον Ελληνισμό τυχόν περαιτέρω αποδυνάμωση του Οικουμενικού Πατριαρχείου, όπως η Εκκλησία της Ρωσίας και ενδεχομένως το Βατικανό επιδιώκουν;

Απάντηση: Η όλη εξέλιξη της καταστάσεως και η παραπληροφόρηση γύρω από το θέμα αυτό συντελεί στην αποδυνάμωση του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Είναι γνωστόν ότι η Εκκλησία της Μόσχας, μετά την πτώση της Κωνσταντινουπόλεως το 1453, ανέπτυξε την θεωρία της Τρίτης Ρώμης και διεκδικεί την πρωτοκαθεδρία όλων των Ορθοδόξων Εκκλησιών, περιθωριοποιώντας το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Και τώρα το επιδιώκει με την προσπάθεια αναβαθμίσεως μερικών Τοπικών Εκκλησιών. Το Βατικανό επίσης επιδιώκει ή χαίρεται με τα προβλήματα που δημιουργούνται στην ενότητα της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Προσωπικά πίστευα από παλαιά ότι η επιμονή του Πάπα να έλθη στην Αθήνα εκινείτο σε αυτήν την προοπτική. Αυτόν τον κίνδυνο τον έχουν συνειδητοποιήσει πολλοί Ιεράρχες της Εκκλησίας της Ελλάδος.

6. Ερώτηση: Η παρατηρούμενη από πολλές πλευρές προσπάθεια αποδυνάμωσης του Οικουμενικού Πατριαρχείου θα λέγατε ότι οφείλεται σε μια τάση εθνικοποίησης των επί μέρους Εκκλησιών στο χώρο της Ορθοδοξίας; Και αν ναι, αυτό είναι καλό ή κακό για την Ορθοδοξία;

Απάντηση: Ο εθνοφυλετισμός αποτελεί τον μεγαλύτερο κίνδυνο της συγχρόνου Ορθοδόξου Εκκλησίας. Η Πατριαρχική Σύνοδος του 1872, που λειτούργησε όπως η Σύνοδος που έγινε πριν λίγες ημέρες στην Κωνσταντινούπολη, κατεδίκασε τον εθνοφυλετισμό ως αίρεση. Με την επανάσταση του 1821 αναπτύχθηκε ο ελληνικός εθνικισμός. Με την βουλγαρική εξουσία το 1870 καλλιεργήθηκε ο βουλγαρικός και κατ' επέκταση ο σλαβικός εθνικισμός. Και με την κατάληψη του Πατριαρχείου Αντιοχείας από τους Άραβες, με την συνεργασία της Τσαρικής Ρωσίας, όπως εκφράστηκε από τον Ρώσο Πρόξενο στην Συρία Μπηλάηφ, το 1896, εκφράστηκε ο αραβικός εθνικισμός. Αυτό είναι και το μεγάλο πρόβλημα των ημερών μας, όπως το βλέπει κανείς στην Ευρώπη, κυρίως όμως στην Αμερική, που οι Ορθόδοξες Εκκλησίες είναι “εθνικές” Εκκλησίες, αφού ήταν Εκκλησίες μεταναστών και μετέφεραν τις παραδόσεις και το πνεύμα των πατρίδων τους. Συνέπεια αυτού του προβλήματος είναι ότι οι ξένοι βλέπουν την παρουσία της Ορθοδόξου Εκκλησίας σε ελληνόφωνη,

σλαυόφωνη και αραβόφωνη Ορθοδοξία. Τώρα δε με την κρίση στις σχέσεις μεταξύ Οικουμενικού Πατριαρχείου και Εκκλησίας της Ελλάδος, παρουσιάζεται και διάσπαση μεταξύ των ελληνοφώνων Εκκλησιών, ακόμη και στην Εκκλησία της Αμερικής. Υπάρχει ο κίνδυνος να επαναληφθή στις ημέρες μας, με άλλη μορφή, η διάσπαση των Ελληνικών Εκκλησιών της Αμερικής στις αρχές του 20ου αιώνας σε βασιλόφρονες και βενιζελικούς. Πρέπει να προσέξω αυτό το σημείο πολύ κυρίως η πολιτική Ηγεσία του τόπου. Δεν είναι καιρός για πειράματα στον χώρο του ελληνισμού και κυρίως στον χώρο της Εκκλησίας, η οποία πρέπει να εκφράζει την ενότητα και όχι την διαιρεμένη κοινωνία.

Ο κίνδυνος αποδυναμώσεως του Οικουμενικού Πατριαρχείου φαίνεται στην Αμερική. Είναι γνωστόν ότι στην Αμερικανική Ήπειρο δεν υπάρχει ενιαία Ορθόδοξη Εκκλησία, αλλά κάθε Πατριαρχείο και κάθε αυτοκέφαλη Εκκλησία έχει και τις δικές του Εκκλησίες. Το πρόβλημα της Διασποράς είναι ένα πρόβλημα με το οποίο πρόκειται να ασχοληθή η Οικουμενική Σύνοδος που προετοιμάζεται. Επίσης, υπάρχουν και πολλές Εκκλησίες Παλαιημερολογιτών ή Επίσκοποι αχειροτόνητοι. Για να διασφαλισθή η ενότητα των Ορθοδόξων Εκκλησιών και να αντιμετωπισθούν μερικά προβλήματα, δημιουργήθηκε η λεγομένη SCOBA (Σύνοδος Κανονικών Ορθοδόξων Επισκόπων Αμερικής) υπό την προεδρία του Αρχιεπισκόπου Αμερικής που υπάγεται στο Οικουμενικό Πατριαρχείο. Μπορείτε να φανταστήτε την ζημιά που θα υποστή η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Αμερική, με την αποδυνάμωση του Οικουμενικού Πατριαρχείου, το οποίο διακρίνεται από την οικουμενική του αποστολή και διασφαλίζει την ενότητα των Ορθοδόξων Εκκλησιών;

7. Ερώτηση: Έχει ειπωθεί, Σεβασμιώτατε, ότι για να ενταχθή ένας άνθρωπος στην παγκοσμιότητα, προϋπόθεση είναι να μάθη να ζη και πέρα από τον εαυτό του. Για τους ανθρώπους της Εκκλησίας αυτό ισχύει πολύ περισσότερο αν θέλουν πραγματικά να προσφέρουν με το παράδειγμά τους.

Σπανίως όμως βλέπουμε τέτοια παραδείγματα και το ερώτημα είναι μήπως τελικά η Εκκλησία από χώρος πνευματικός που έπρεπε να είναι έχει καταστεί χώρος απνευμάτιστος; Και δεν εννοώ θεολογικά.

Απάντηση: Ασφαλώς υπάρχει διαφορά μεταξύ παγκοσμιότητας και

παγκοσμιοποίησης. Η παγκοσμιότητα έχει σχέση με την λεγόμενη πολυπολιτισμική κοινωνία στην οποία οδηγούμαστε και είμαστε υποχρεωμένοι να ζήσουμε. Η Ορθόδοξη Εκκλησία έζησε πάντα σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία. Για την καλή συνύπαρξη των διαφόρων πολιτισμών πρέπει να εφαρμοσθή η λεγομένη αρχή των συστημάτων, σύμφωνα με την οποία πρέπει να υπάρχουν τρεις προϋποθέσεις ήτοι σαφής γνώση των ορίων μεταξύ των παραδόσεων, σεβασμός της άλλης πολυπολιτισμικής ομάδας και γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ των διαφόρων πολυπολιτισμικών ομάδων. Έτσι αποφεύγεται τόσο η πολιτιστική αλλοτρίωση όσο και ο φονταμενταλισμός. Όταν μια Εκκλησία δεν κινείται μέσα σε αυτήν την προοπτική είναι ή εκκοσμικευμένη ή φονταμενταλιστική, καθώς επίσης είναι “απνευμάτιστη”, όπως το χαρακτηρίζετε.

8. Ερώτηση: Ακούσθηκαν τον τελευταίο καιρό κάποιες απόψεις για το ότι είναι ανάγκη να χωρισθή η Πολιτεία από την Εκκλησία για να μη διαταράσσονται οι μεταξύ τους σχέσεις. Ποιά είναι η γνώμη σας;

Απάντηση: Πράγματι, παρατήρησα ότι η πρόσφατη συζήτηση περιστράφηκε και προς την κατεύθυνση αυτή. Διετύπωσα δε γραπτώς την άποψη ότι αυτή η συζήτηση για την διαπάλη μεταξύ κανονικότητας και νομιμότητας, θα γίνη αφορμή να επιχειρηθή, ενδεχομένως, με την πρώτη ευκαιρία, όταν θα γίνη αναθεώρηση του Συντάγματος, να βγή από το τρίτο άρθρο του η αναφορά στον Συνοδικό Τόμο του 1850 και την Πατριαρχική Πράξη του 1928, ή να γίνουν μερικές άλλες ρυθμίσεις και αλλαγές στις σχέσεις μεταξύ της πολιτικής και της εκκλησιαστικής διοικήσεως, για να μη εμπλέκεται η Πολιτεία σε αυτές τις ενδοεκκλησιαστικές διενέξεις.

Απλώς όμως θα ήθελα να σημειώσω ότι όταν διαβάση κανείς προσεκτικά το τρίτο άρθρο του Συντάγματος σε συνδυασμό με το δέκατο τρίτο άρθρο του θα διαπιστώση ότι δεν υφίστανται μεγάλες εμπλοκές και δεν χρειάζεται αναθεώρηση του Συντάγματος για να γίνουν μερικές νομοθετικές αλλαγές. Άλλωστε, και ο Καταστατικός Χάρτης της Εκκλησίας της Ελλάδος δεν προβλέπεται από το Σύνταγμα να είναι νόμος του Κράτους. Θα μπορούσε ένας νόμος της Πολιτείας να ρυθμίζη το νομικό καθεστώς που θα διέπη την Εκκλησία σε σχέση με την Πολιτεία, όπως γίνεται με το Γερμανικό Σύνταγμα, όπως και μερικά άλλα ζητήματα και να δίδεται η δυνατότητα στην ίδια την Εκκλησία να καταρτίζη τον Καταστατικό της Χάρτη και να εκδίδη κανονιστικές διατάξεις για να διοικηται σύμφωνα με τους Ιερούς Κανόνες.

Βρίσκω την ευκαιρία να υπογραμμίσω ότι προσωπικά θεωρώ υποτιμητικό να γράφεται στον Καταστατικό Χάρτη (Νόμο του Κράτους) ότι ο Μητροπολίτης δίδει ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Αρχιεπισκόπου και του Υπουργού Παιδείας την διαβεβαίωση “περί της εκπληρώσεως των "αρχιερατικών" αυτού καθηκόντων” (άρθ. 26 του Νόμου 590/1977), αφού προηγήθηκε η αρχιερατική ομολογία κατά την διάρκεια της χειροτονίας του.

Γενικά πρέπει να γίνη κάτι προς την κατεύθυνση αυτή, δηλαδή στην ελευθεροποίηση, τόσο ως προς την διοίκηση της Εκκλησίας όσο και προς την απόδοση της εκκλησιαστικής δικαιοσύνης, αλλά αυτό πρέπει να γίνη μέσα σε μια ήρεμη ατμόσφαιρα και όχι σε εντάσεις.

9. Ερώτηση: Στον χώρο της Ορθόδοξης Εκκλησίας ποιοί από τους σημερινούς Ιεράρχες νομίζετε ότι ξεχωρίζουν;

Απάντηση: Η Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος, μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο, αποτελείται από 81 Αρχιερείς, οι οποίοι διακρίνονται από πολλά και ποικίλα χαρίσματα. Δεν είναι ανάγκη να έχουν όλοι τα ίδια χαρίσματα, γιατί τότε δεν θα υπήρχε αληθινή κοινωνία. Δεν θα ήθελα αυτήν την στιγμή να αναφέρω ονόματα, γιατί θα αδικήσω διαφόρους αδελφούς. Πάντως οι Αρχιερείς που ξεχωρίζουν σε διαφόρους τομείς δεν είναι μόνον αυτοί που παρουσιάζονται στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

10. Ερώτηση: Για τον Αλβανίας Αναστάσιο ποιά είναι η γνώμη σας;

Απάντηση: Γνωρίζω τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας από Πρεσβύτερο και τον εκτιμούσα, αλλά και εκείνος με αγαπούσε. Υπήρχε μια στενή σχέση και επικοινωνία μεταξύ του Μακ. Αλβανίας κ. Αναστασίου και του αιμνήστου Γεροντός μου Μητροπολίτου Εδέσσης, Πέλλης και Αλμπωπίας κυρού Καλλινίκου. Είχε έλθει πολλές φορές στην Έδεσσα για ομιλίες και θείες Λειτουργίες. Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Τιράνων και πάσης Αλβανίας κ. Αναστάσιος είναι εκφραστής της παγκοσμιότητας του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας, είναι έξυπνος άνθρωπος, έχει πολλά χαρίσματα και είναι γνώστης των συγχρόνων προβλημάτων και γι' αυτό συνεργάζεται στενά με το Οικουμενικό Πατριαρχείο, το οποίο τον αξιοποιεί σε διάφορες εκκλησιαστικές αποστολές.

Τελειώνοντας θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο είναι ευλογημένο από τους Πατέρας των Οικουμενικών Συνόδων και η Εκκλησία της Ελλάδος είναι μια ζωντανή Εκκλησία, γι' αυτό και πρέπει το ταχύτερο η κρίση αυτή να περατωθή και να υπάρξει στενή επικοινωνία μεταξύ τους για την ενότητα της Εκκλησίας, την ενότητα της κοινωνίας και την αποτροπή των διαφόρων εθνοφυλετισμών.-

(Δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα **Εμπρός**, την 21-5-2004)

(Πηγή: "Εκκλησιαστική Παρέμβαση")